

החלטת ועדת האתיקה
בקובלנות נגד חבר הכנסת שמחה רוטמן, יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט
בגין שימוש לרעה בסמכותו כיושב ראש הוועדה
מיום ט' בתמוז התשפ"ג – 28 ביוני 2023

הקובלנות והתגובה

1. חברי הכנסת כסיף, אלהרר וסגלוביץ' קבלו בענין אופן ניהול ישיבות ועדת החוקה, חוק ומשפט ועל כך שיושב ראש הוועדה חבר הכנסת רוטמן מנע זכות דיבור מחברי כנסת ומוזמנים, קרא לסדר באופן חוזר ונשנה את חברי הכנסת מהאופוזיציה ובאחת הישיבות הרחיק 17 חברי כנסת מהם; תקף וקטע את דבריהם של בעלי תפקידים; וקבע דיונים בלוחות זמנים צפופים.
2. חבר הכנסת רוטמן ביקש להופיע בפני הוועדה ובדבריו ציין שגם התנהלותה של האופוזיציה היתה לצרכי פיליבסטר מתמשך שהובילה לחלק מהבעיות; שהוא השתדל לקבוע את לוחות הזמנים בתיאום עם היעוץ המשפטי לוועדה; וכי מעת לעת התנצל על דברים שאמר או על הטון שנקט.

דיון

3. הוועדה שמעה את חבר הכנסת וכן עיינה בפרוטוקולים ובשידורים של הוועדה.
4. בכנסת ה-25 הוקדשו מרבית דיוני ועדת החוקה, חוק ומשפט "לרפורמה המשפטית", שעוררה ועודנה מעוררת מחלוקת ציבורית רחבה, ובהתאמה אף דיוני הוועדה בתקופה זו היו סוערים וטעונים, והשתתפו בהם חברי כנסת ומוזמנים רבים.
5. תקנון הכנסת מקנה לראשי הוועדות חופש פעולה ושיקול דעת רחב בניהול ישיבות הוועדה ובכלל זאת הסמכות לקבוע את לוחות הזמנים, זהות הדוברים, משך הישיבות ונושאי הדיון. לענין הדיון עצמו, סעיף 113(ב) לתקנון קובע כי "יושב ראש הוועדה רשאי לקבוע את מסגרת הדיון, ורשאי הוא לקצוב את זמן הדיבור, ובלבד שייתן זמן דיבור הולם לכל אחד מחברי הוועדה".
6. שמיעת מגוון הדעות בנושאים השונים הנדונים בוועדות הוא בגדר חובה הנגזרת מתכלית הדיונים בוועדות, שנועדו לאפשר לחברי הכנסת לגבש את עמדתם בסוגיות השונות. (החלטה מס' 79/18 והחלטה מס' 10/19).
7. הוועדה מצאה שדיונים אלה התקיימו על רקע מחלוקת ציבורית ובהם נוצרו לא אחת הפרעות, עיכובים וקשיים הן מצד יושב ראש הוועדה והן מצד חברי הוועדה. עם זאת, תפקיד יושב הראש מביא עמו אחריות מוגברת להתנהלות עניינית, ופעמים רבות חבר הכנסת רוטמן התיר לעצמו מה שאסר על אחרים.

8. כך למשל בישיבת הוועדה מיום 13/2/2023 עולה כי במהלך הדיון התרחשה מהומה שפורטה בהרחבה בהחלטת ועדת האתיקה מס' 3/25, במהלכה חבר הכנסת רוטמן אכן הוציא מספר רב יחסית של חברי הכנסת מהדיון ועל חלקם אף הוטלו סנקציות במסגרת החלטת הוועדה האמורה.

החלטת הוועדה

9. תפקיד יושב ראש ועדה מחייב התנהלות אחראית וממלכתית, באחידות ובשוויוניות כלפי חברי הכנסת. בדומה על יושב ראש הוועדה להימנע מניצול מעמדו וכוחו העודף שלא לצורך, ולשמור גם על זכויותיהם של חברי הכנסת מהאופוזיציה או אלה שעמדתם שונה משלו. הדברים צריכים לבוא לידי ביטוי בסדרי הדיון, זמן הדיבור הניתן לכל דובר, קביעת לוחות הזמנים ובהיבטים נוספים.

10. הגם שהוועדה מצאה טעם לפגם בהתנהלות בחלק מהמקרים, היא לא מצאה לנכון לקבוע שחבר הכנסת רוטמן ביצע הפרה אתית. זאת בהתחשב במורכבות הדיונים, המחלוקת הציבורית הרחבה שהתבטאה גם בישיבות עצמן וההתנהלות של חלק מחברי הוועדה. **יחד עם זאת מבקשת הוועדה מחבר הכנסת רוטמן לקחת לתשומת ליבו את הטענות שהושמעו כלפיו ומודיעה כי באם יוגשו קובלנות נוספות בענין זה שיתבררו כנכונות, הוועדה תידרש לנושא בשנית ותתייחס לכך בכובד ראש.**

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.